

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2010	RA10.0055	A 3a

Onderwerp

Openbare vergadering van de buitengewone raadsvergadering van de gemeente Emmen, gehouden op donderdag 22 april 2010 om 19.30 uur in de raadzaal

Voorzitter: de heer C. Bijl
Waarnemend voorzitter: de heer G.J. Horstman
Griffier: de heer H.D. Werkman

Aanwezig bij de aanvang 31 leden, te weten de heer H. Boers, mevrouw Y.J. Boxem-Klein, de heren G.J. Bijlsma, J. Dijkgraaf, J.M.L.G. van Goethem, K.P. Eggen en W.W.W. Halm, G.J. Horstman, H.J. Hulsegge, H. Huttinga, R.J.M.A. Kochheim en H. Leutscher, mevrouw A.G. Louwes-Linnemann, de heren W.O. Meijer, W.L.H. Moinat en R.H. Mulder, mevrouw A.C.M. Nijhof-Huizinga, de heren A.H. Oldenbeuving, S. Özkan en L.T. Pekelsma, de dames H.H. Plas-Kerperin en S. Rougoor-Mahalbasic, de heren C.J.M. Ruhé, J.C. Scheltens, A.W.J. Schoo, H. Smit, en G.T. Sulmann, mevrouw M.W.M. Vrolijk-Lenting, de heren R. Wanders, B.D. Wilms en J.H. Wittendorp.

Afwezig zijn 7 leden, te weten: de heren T.H. Gerth, en A.J. Goudriaan, mevrouw T.C. Hoogeveen, de heren G.H.H. Linnemann, H. Thole, H. Velzing en R. van der Weide.

Er is 1 vacature (de heer T. Eerenstein).

Aanwezig zijn de wethouders: de heer B.R. Arends, mevrouw T. Houwing-Haisma, de heren H.G. Jumelet en J. Kuper, mevrouw M.H. Thalens-Kolker en de heer A.J. Sleeking.
Tevens aanwezig: de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter open deze buitengewone raadsvergadering en heet de raadsleden van harte welkom. In het bijzonder een hartelijk welkom aan Jenne en Pietertje Holman en Gezienes en Zwaantje Evenhuis, de mensen die vanavond centraal staan. Hij noemt er speciaal de partners van de heren Holman en Evenhuis bij, aangezien het wethouderschap een baan is waarbij je steun van thuis nodig hebt.

Eveneens van harte welkom aan de vele genodigden die aanwezig zijn: familieleden en bekenden en oud-raadsleden.

Er is bericht van verhindering van mevrouw Hoogeveen, de heren Gerth, Goudriaan en Meijer. De plaatsen van de fractie van Wakker Emmen zijn ook nog leeg, maar het kan zijn dat zij nog komen (dit is niet het geval, red.). Verder

kan het zijn dat de heer Eerenstein vanavond als wethouder aan het werk is in Hoogeveen.

Er wordt in deze buitengewone raadsvergadering afscheid genomen van twee wethouders. Er zijn op dit moment vier sprekers bekend: de heer Huttinga namens de raad, de heer Arends namens de Partij van de Arbeid, de heer Mewe, gemeentesecretaris, en spreker zelf. Hij sluit echter niet uit dat er nog iets wordt gezegd door de heren Holman en Evenhuis. Dat de laatste niets zou zeggen is haast onbestaanbaar!

Burgemeester Bijl spreekt als volgt:

“Beste Gezienes en Zwaantje, beste Jenne en Pietertje. Soms is het weleens moeilijk te zoeken naar onderwerpen voor een toespraak – soms kun je nauwelijks een keuze maken om een toespraak te beperken. Het laatste is nu aan de orde. Jullie zijn beiden in 1986 begonnen als raadslid, dus opgeteld nemen we vanavond afscheid van 48 jaar ervaring in de Emmense gemeentepolitiek. Elk een carrière van 24 jaar, dat is nogal

wat! Zoals jullie tegelijk zijn begonnen, stoppen jullie ook tegelijkertijd. In mijn verhaal zal een aantal zaken gelijk oplopen, doch er zitten ook wel verschillen in.

Jullie zijn allebei zes keer gekozen als raadslid. Je kunt dus zeggen dat jullie je kwetsbaar hebben opgesteld door herhaalde malen opnieuw verkiesbaar te zijn. Zonder het aantal voorkeurstemmen dat jullie hebben gekregen precies te noemen, kan ik zeggen dat het er altijd heel veel waren. Ik kan dus zeggen dat jullie echt een mandaat hadden als raadslid van de gemeente Emmen. De carrière als raadslid is de laatste twee keer wat kort geweest, want vanwege het dualisme moet als raadslid afscheid worden genomen als je wethouder wordt. Laten we dat maar op een verrijking houden! Jullie waren evenwel typisch vertegenwoordigers van het op de ouderwetse manier, in de goede zin van het woord, functioneren van een wethouder/raadslid. Bij de PvdA in Emmen word je niet zomaar wethouder. Daarvoor moet je alle instituties van de plaatselijke partij hebben doorlopen. Je begint als folderaar, dan word je afdelingsbestuurder, vervolgens word je, als je het goed doet, raadslid of eigenlijk ook fractievoorzitter voordat je een keer wethouder kunt worden. Dat selectieproces is dus langjarig. Jullie zijn daar kennelijk goed doorheen gekomen, want jullie zijn op een bepaald moment wethouder geworden.

Ik richt me eerst tot Gezienes. Jij werd in 1995 wethouder. In jouw personeelsdossier zag ik dat je bij je werkgever, de Hogeschool Drenthe, als lid van het college van bestuur terugkeert. Ik denk dat je na een paar maanden dacht: dat heb ik dan nog! Je zat, we kunnen er niet omheen, in het college dat in 1995-1996 in zwaar weer kwam. De bestuurscrisis in Emmen leidde landelijk tot een van de eerste keren dat een compleet college, inclusief de burgemeester, zelfs de gemeentesecretaris en ook een aantal ambtenaren, vertrok.

In die periode werd Jenne verantwoordelijk voor de fractie. In een interview met jou, Jenne, heb ik gelezen dat het voor jou een heel zware periode was, net als voor iedereen die erbij betrokken was. Het was onzeker wat er zou gaan gebeuren, hoe door die periode moest worden gekomen en hoe weer vertrouwen terug kon worden gewonnen.

Gezienes, jij kwam na een afwezigheid van ongeveer vier weken in het nieuwe college terug. Je was in dat college in één klap de meest ervaren wethouder, zij het op basis van een paar maanden ervaring in het vorige college. Je werd ook meteen locoburgemeester.

Ik denk dat die periode voor jullie beiden heel belangrijk is geweest voor het verdere werk. Het

zal niet iedere dag op de voorgrond hebben gestaan, maar ik denk dat jullie door die periode mede gevormd zijn.

Ik wil nu graag ingaan op wat kenmerken; volgende sprekers zullen er wellicht nog een aantal aan toevoegen.

Wat Gezienes betreft: altijd analyserend en verder wegstrijkend, maar ook altijd behoedzaam.

Het proces was voor jou, Gezienes, even belangrijk als het resultaat: draagvlak creëren, maar ook altijd een paar deuren op een kiertje laten, voor de zekerheid. Jij bent iemand die zich niet voor één gat laat vangen, heel creatief en steeds bezig om het beste te bereiken. De discussie ging je dan ook niet uit de weg, integendeel: je zocht die ook weleens op. Iemand die in de PvdA nog steeds actief is, heeft mij weleens gezegd: ja, Gezienes houdt er wel van de zaak een beetje op te ruïnen, dat doet hij expres om te zien wat er gebeurt! Ikzelf zeg weleens: zonder strijd geen kwaliteit! Je had er een hekel aan als alleen de platgetreden paden werden afgelopen.

Bekende taalkundige begrippen die door jou zijn geïntroduceerd, zijn onder andere: *out of the box*-denken en de stoker op de elektrische trein, daarmee aangevend dat sommige dingen hopeloos ouderwets in stand werden gehouden terwijl er vernieuwing nodig was. Ik noem verder je pleidooi voor het geven van een kans aan jonge mensen. Vooral toen je eigen zoon architectuur ging studeren, moesten wij heel vaak aanhoren hoe belangrijk het was jonge architecten een kans te geven! Het is mooi dat in het bestuurlijk leven ook persoonlijke belevenissen en zaken enigszins een rol kunnen spelen.

Als ik jou, Gezienes, moet karakteriseren, zeg ik: vooral op zoek naar de uitdaging, de vernieuwing en het bijzondere. ‘De Belgische bus’ met 30 bestuurders naast elkaar vond ik ook een geweldige uitdrukking – staande voor: geen prioriteiten kiezen. Jij koos die wel. Je ging altijd voor het werk en het sociale, kenmerken van jouw prioriteiten.

Gezienes en Jenne, jullie zijn beiden heel sportief. Jenne, jij bent een goede wielrenner geweest; je kon er wel wat van! In jouw werk zat ook wel iets van een wielrenner, want je kon best lange dagen maken, afzien en je koers uitzetten.

Jij kwam in het college als een van de eerste deeltijdwethouders en dat heb je geweten. Wij hadden voor 60% van het geld een volledige wethouder! Ik zie Pietertje nog een beetje bedenkelijk kijken! Zij zal thuis weleens hebben gezegd: Jenne, je wordt toch voor 60% betaald, je had toch beloofd per week een vrije dag te nemen! Maar ja, het probleem bij het wethouderschap is: als je het bent, ben je het volledig.

Er kan wel een percentage worden bedacht, maar in de praktijk is het vaak anders.

Een van de eerste dingen waarmee jij te maken kreeg, was Opmaat, een gigantisch probleem. De organisatie was niet te redden en is ook failliet gegaan. Jij dacht dat je op vakantie kon, maar dat viel even tegen. Toch heb je meteen koersinzicht getoond door te kiezen voor een oplossing die niet de gemakkelijkste was, maar wel met een duurzaam karakter. Er moest een nieuwe start met het welzijnswerk worden gemaakt om het voor de toekomst een kans te geven. Daaraan heb jij een belangrijke bijdrage geleverd.

Dat duurzame zit ook in jouw andere 'hobby', je bevlogenheid en je betrokkenheid bij het milieu. Je hebt als raadslid dingen neergezet. Volgens mij was je als raadslid al van plan een milieu-educatief centrum te starten. Je hebt er wel acht jaar wethouder voor moeten zijn, maar het is gelukt. Gefeliciteerd! Het heeft te maken met je koersinzicht: je gaat ergens voor en je gaat het ook afmaken!

Jullie zijn allebei echt Drenten, de een wat meer van het veen < die zou dus wat directer moeten zijn, maar dat viel wel mee, Jenne; je wist je redelijk in te houden >, Gezienes van het zand < dus hij zou wat meer van de omweg moeten zijn, maar dat viel ook wel mee, want je wist Klazienaveen af en toe aardig duidelijk te maken dat men eens wat anders tegen iets aan moest kijken. Het is een mooie belevenis daar bij te zijn!

Gezienes, jij bent van Noord-Sleen overgestoken naar het grote Emmen, maar vanuit jouw schooltijd was dat Emmen niet helemaal onbekend. Als je nu googelt en Gezienes Evenhuis intikt, zie je dat hij tegenwoordig adviseur is voor onderwijs. Dat verbaast mij eigenlijk niets, want dit sluit wel aan bij jouw ondernemerschap; je wilt bezig blijven. Je hebt altijd bij het onderwijs gezeten en onderwijs heeft in jouw hart altijd een belangrijke plek ingenomen. Je bent een echt onderwijsman. Ik zei weleens gekscherend: Gezienes heeft bij iedereen in de klas gezeten of iedereen hij hem!, want driekwart van de Drenten kent hem. Hij was zelfs directeur van de school waar mijn vrouw op zat, de vroegere pedagogische academie.

Men zegt weleens dat er bij een afscheid altijd wordt overdreven en veel vriendelijke woorden worden gesproken, maar wat ik zeg meen ik ook. Er zijn natuurlijk ook wel dingen geweest die wat minder mooi waren of waarvan werd gedacht: daar heb ik wat minder vrede mee. Tenslotte kun je in 24 jaar niet alleen maar je zin krijgen en blij zijn met dingen. Dat was heel gevarieerd. Mensen die niet weten hoe het in een college gaat, kan ik zeggen dat wij praktisch

nooit stemden, eigenlijk helemaal niet. We denken over bepaalde zaken weleens verschillend en dat kan leiden tot minderheidsstandpunten waarvan je een aantekening laat maken. Er hebben zich ook zaken voorgedaan waar Gezienes niet zo blij mee was; die lagen op het gebied van seks, drugs en rock & roll, toevallig mijn portefeuilles! We moesten altijd heel veel doen aan economische stimulering, bedrijvigheid en banen, maar als het ging om bordelen op het bedrijventerrein Bahco was Gezienes tegen. Gokhallen vond hij ook niks, dus tegen, hoewel: toch een hoop werkgelegenheid. In dit soort gevallen liet hij zich niet leiden door de werkgelegenheid en zei hij: ik ben gewoon tegen en dat wil ik aangetekend zien! En om even terug te komen op het onderwijs: de fusie tussen de Hogeschool Drenthe en de Christelijke Hogeschool Nederland was een moment waarop je, Gezienes, het even moeilijk had. Inmiddels ben je weer helemaal in voor het nieuwe Stenden en zie je ook de kansen daarvan. Het was niet voor niets dat in de brief waarin stond dat je mocht terugkeren naar de Hogeschool Drenthe, zelfs in geval van fusie met de Hanze Hogeschool. Gezienes zal hebben gedacht: hé, nu gaan ze met een andere school fuseren, kan ik dan nog wel terugkeren? Gezienes, ik beloof je dat je mag terugkomen! Jij bent iemand die dan zegt: ik zie hoe het is, ik ga mijn best doen om er voor Emmen het beste van te maken! Dat is jouw karakter.

Een andere zaak waar je zeer mee bezig was, was de citymarketing, het ondernemerschap, het je begeven onder ondernemers. Dat ging je heel goed af. Iedereen zal denken dat je je leven lang socialist bent geweest, maar dat is niet zo; je bent ooit begonnen bij de JOVD. Tegen mensen die daar lid van worden, zeg ik altijd: het kan altijd nog goed komen, kijk naar Gezienes! Ik denk dat het ondernemerschap van huis uit wat is meegekomen, maar het zit gewoon in je. Je bent altijd op zoek naar hoe dingen kunnen worden georganiseerd en hoe je er iets bijzonders van kunt maken. Bij het Wereldkampioenschap voetbal in 2005 was het niet: een paar centen voor het toernooi, maar: een flink budget en proberen er flink wat geld van anderen voor terug te krijgen, want we maken er iets bijzonders van! Dus niet alleen voetbal, maar ook breedtesport, ondernemen, economie, cultuur en citymarketing. Datzelfde heb je gedaan bij de Vuelta. Er zijn gemeentebesturen die, als zij iets moeten betalen voor een finish, daar moeilijk over doen. Ik vond het een mooie tactiek van jou te zeggen: nee, ik wil méér hebben, want ik wil er veel meer van maken; het moet een feest worden voor iedereen en niet voor de bobo's! Dat kenmerkt jou. Je voelde je heel goed thuis bij

bobo's en het bedrijfsleven, je deed gerust een smoking aan, maar de rode das bleef toch altijd in gedachte, eventueel een rood vlinderdasje. Jenne was wat minder van de smoking. Ik denk, Jenne, dat jij je het beste thuis voelt in een spijkerbroek. We kennen in het college geen kledingvoorschriften, toch lopen we altijd redelijk keurig in het pak. We zijn allemaal klant bij Schomaker; we krijgen er nooit een paar sokken van, hoe vaak ik dit bedrijf ook noem! Het was wel zo dat de leden van het college vaak even moesten nadenken over de vraag wat ze die dag weer zouden aantrekken! Er zijn natuurlijk meer voortreffelijke winkels waar we naartoe gaan, dat spreekt voor zich, maar op de een of andere manier zijn we bij Schomaker blijven hangen. Dat gaf weleens wat gedoe; als wij vrouwen waren geweest, was dat wat geworden in het college, maar gelukkig zitten mannen daar wat gemakkelijker in. Maar goed, hoewel jij, Jenne, je overal goed thuis voelt, ben je meer van de spijkerbroek dan van de smoking.

Ik moet terugdenken aan het moment waarop jij in beeld kwam voor het voorzitterschap van de stedenkring. Onze Duitse vrienden waarden wij zeer, maar zij zijn nogal hiërarchisch ingesteld en het was toen: *das is aber einbeigeordnete!* Het moest eigenlijk een burgemeester zijn. Ik heb toen de vrienden in Duitsland uitgelegd dat een burgemeester gewoon moet doen wat de wethouders in het college beslissen en heb geprobeerd de *standing* van de wethouder wat op te krikken. Je bent voorzitter geworden, maar het mooiste is dat je door de manier waarop je die functie hebt vervuld veel respect hebt afgedwongen. Dat gedoe over *beigeordnete* horen we al jaren niet meer, want jij, Jenne, bent gewoon hun voorzitter. Je hebt enorm veel werk verzet om de lobby op gang te krijgen en te houden, niet alleen voor de A37, maar ook de E233, het vervolgstuk. Jij bent iemand die op basis van het werk dat je laat zien respect afdwingt. Het is hartstikke mooi dat dit door iedereen, in binnen- en buitenland, wordt erkend.

Een verborgen activiteit is vaak het afval. Bij de verzelfstandiging van het afvalbedrijf, AREA, heb je een belangrijke rol gespeeld, alsook bij de deelname aan de STIVAM, waarvan je eveneens voorzitter bent. Kortom, je hebt in de loop van de tijd behoorlijk wat functies met succes weten in te kleden die best wat voorstellen.

Ik ben er blij mee dat jullie beiden als ambassadeurs ook buiten Emmen op een goede manier de gemeente vertegenwoordigen. We waren misschien een beetje naar binnen gekeerd en hadden niet altijd in de gaten wat onze positie als factor van belang in het Noorden was. Jullie hebben beiden de mogelijkheid gegrepen, of het

nu gaat om SNN of de VNG. Gezienes kwam vaak op congressen, waar hij dan zogenaamd een vraag stelde, maar intussen een heel betoog afstak. Men kreeg Gezienes er dan als gratis spreker bij, maar hij zette wel even neer wat in Emmen belangrijk was. Dat deed Jenne op het gebied van afvalverwerking en op tal van andere terreinen. Je kunt een hele reeks noemen van belang zijnde dingen die zijn gerealiseerd in de tijd waarin jullie wethouder waren. Ik heb al de verzelfstandiging van de reiniging genoemd, maar te noemen zijn ook de herstructurering van Bargermeer en de A37, heel belangrijk voor verkeer en economische ontwikkeling. Behalve dit soort fysieke dingen, zijn ook te noemen het mondiaal beleid dat jij, Jenne, van mij hebt overgenomen en weer een stimulans hebt gegeven, met name de samenwerking met Duitsland, en schuldhulp.

Ik zou nog een hele tijd kunnen doorgaan, maar dat doe ik niet. Ik heb geprobeerd een beeld te schetsen van twee mensen die 24 jaar lang als raadslid en als wethouder heel veel hebben gedaan voor de gemeente Emmen. Jullie hebben Emmen zien ontwikkelen tot een moderne gemeente die haar plek in het Noorden meer en meer weet af te dwingen en duidelijk weet te maken. Jullie hebben daaraan een bijdrage geleverd, in en buiten Emmen. Van de Zuiderzeelijn, die niet eens in de buurt van Emmen zou komen, stond een foto in de landelijke bladen, met Gezienes voorop om hiervoor te strijden. Jullie hebben er veel aan bijgedragen aan het over het echt voetlicht brengen van de gemeente Emmen. Maar jullie wisten ook heel goed wat er bij de mensen leefde. Jenne had heel veel te maken met de EOP's; we gingen vaak samen op bezoek en ik had bewondering voor jouw eindeloze geduld, Jenne, want jij had een portefeuille waar iedereen verstand van heeft. Sven is net zo oud als onze oudste kinderen < jullie zaten in dezelfde klas van het Esdal College > en mijn dochter zei eens: pa, ze hebben het allemaal over meer strooien!, waarop ik dan zei: daar ga niet ik over, maar de vader van Sven! Ze zullen op school waarschijnlijk vaak gezegd hebben: je moet niet bij mij zijn, want Svens vader gaat er over! Het geeft aan dat je als wethouder te maken had met dingen waar iedereen verstand van denkt te hebben en dat je daar dan weer een weg in moest zien te vinden. Jij, Jenne, hebt dat in mijn beleving geweldig gedaan.

Twee wethouders nemen afscheid. Is dat jammer? Aan de ene kant wel, want ik ben wel een beetje conservatief, immers je weet wat je hebt en waarop je kunt rekenen en jullie hebben je allebei steunpilaren getoond. Gezienes was mijn eerste vervanger en een beetje brand of calami-

teit vond plaats als ik in het buitenland was. Hij heeft dus een aantal keren echt moeten waarnemen. En je hebt, Gezienes, in de periode tussen Peter van der Velden en mijn komst als waarnemer gefungeerd.

Ik wil jullie beiden danken voor jullie inzet, collegialiteit en betrokkenheid. Jullie zijn twee heel goede bestuurders geweest, dicht bij de mensen. Jullie zijn zo bekend dat het noemen van jullie voornaam volstaat!

We nemen afscheid van een echte wielrenner en een links- of rechtsbuiten, wel in de spits – afscheid van mensen die met hart en ziel voor deze gemeente hebben gewerkt. Dank daarvoor! Jullie verdiensten voor de gemeente zijn zo groot dat het college heeft besloten jullie te benoemen tot ereburger van de gemeente Emmen.”
(Applaus)

(De burgemeester reikt aan de heren Evenhuis en Holman de erepenning van de gemeente Emmen uit).

Burgemeester Bijl spreekt hierna al volgt:

“Ik zei al dat je dit werk niet kunt doen zonder steun van het thuisfront. Pietertje en Zwaantje, jullie hebben jullie mannen een hele tijd moeten afstaan aan het gemeentebestuur van Emmen. Gezienes heeft een terugkeerrecht bij de Hogeschool Drenthe < we zien wel wat daarvan terecht komt! > en Jenne was gewoon Wouter Bos vóór, want jij bent huisman geweest en hebt veel mogen doen aan de opvoeding van de kinderen. Ik weet niet of jij een terugkeerrecht bij Pietertje hebt, maar ik hoor haar nu ja zeggen! Hoe dan ook, zonder het thuisfront is het lastig functioneren. Ik weet trouwens wel zeker dat jullie wel eens stiekem wat dingen hebben ingefluisterd, als klankbord hebben gefungeerd en wat hebben gevonden en gezegd. Dat speelt natuurlijk nooit mee in de besluitvorming, maar het is wel mooi als mensen die in het college zitten eens ergens hun verhaal kwijt kunnen. Bedankt daarvoor!”
(Applaus)

(De burgemeester overhandigt bloemen aan de afscheid nemende wethouders en hun echtgenotes).

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de nestor van de raad, de heer Huttinga.

De heer Huttinga spreekt als volgt:

“Als het goed is, wordt er nu een plaatje vertoond. Dat heeft een reden, maar die zal ik zo dadelijk verklappen.
Voorzitter, geachte aanwezigen, familie van Gezienes en Jenne, Pietertje en Zwaantje.

Ik begin bij Jenne; dat heeft een dubbele reden. Ten eerste omdat ik Jenne toch nog iets beter ken dan Gezienes – ten tweede omdat Jenne de primeur had wat het beantwoorden van artikel 38-vragen in de raad met *powerpoint* betreft. Het ging over bomkap. Het was een soort drama in drie bedrijven, maar het was wel leuk om mee te maken. Dat heeft mij geïnspireerd tot het maken van een verhaal met dia's. Het zijn er trouwens niet zo veel; mijn verhaal zal iets langer zijn. Toen ik er eenmaal mee bezig was, kon ik mezelf wel voor de kop slaan, want ik ben er uren mee bezig geweest.

Ik ben nu officieel gebombardeerd tot nestor. Dat komt doordat ik vijf minuten eerder ben beëdigd dan Herry Thole. Het is wel wat raar nestor te zijn als je 46 jaar bent, want dan ben je eigenlijk nog maar een broekie!

Ook ik heb gegoogeld, net als de burgemeester; dat was ik eigenlijk helemaal niet van hem gewend. Heel goed! Ik herinner me dat hij een paar jaar geleden nog zei: ‘Een muis? Dat is toch zo'n ding dat soms door de schuur loopt!’ Maar goed, dingen kunnen veranderen. Ik geloof dat hij tegenwoordig ook een *blackberry* heeft, want ik krijg direct antwoord op mijn mailtjes.

Goed, ik heb uitgelegd dat ik bij Jenne begin. Als je het nieuws op internet mag geloven, doet Jenne aan ICT, houdt hij *healings* < een soort Jomanda dus! >, is hij succesvol tijdens noordelijke atletiekwedstrijden (500 meter), ziet hij toe op het zakencentrum/World Trade Center in Almere en was hij en passant ook al jaren wethouder in de gemeente Emmen. Hoe is het mogelijk! Die erepenning is dus eigenlijk veel te weinig. Op internet blijkt overigens dat jij, Jenne, een aantal drukke en veelzijdige naamgenoten hebt die het nieuws halen.

Je zat sinds 1986 in de raad en was vanaf 2002 wethouder. Nu, na 24 jaar het openbaar bestuur van de gemeente Emmen gediend te hebben, ga je ons verlaten. Je bent bijna een kwart eeuw van grote betekenis geweest voor onze gemeente. Ik ken jou persoonlijk sinds 1994, toen ik zelf raadslid werd. Ik mag, denk ik, wel zeggen dat wij een wat meer dan doorsnee collegiale band hebben. Dat zal blijken uit dingen die ik ga noemen en zal laten zien. Ik wil een paar zaken naar voren halen die wij min of meer samen beleefd hebben dan wel die mij opgevallen zijn om aan deze toespraak een wat persoonlijke tint te geven.

Jij maakte je in de raad onder meer of juist vooral druk over milieugerelateerde zaken. Ik ken jou uit de eerste tijd voornamelijk als milieuwoordvoerder. Dat dit niet onopvallend bleef, daarvan getuigt een artikel in het geëngageerde blad *Noorderbreedte*. Dat was 20 jaar geleden, maar

ik merk dat je je het nog herinnert. Daarin kwam jij uitvoerig aan het woord over bodemsanering. Ik weet dat, want ikzelf ben ook abonnee van dit blad. Op dia 2 is Jenne te zien in *Noorderbreedte* in het jaar 1990 – bijna onherkenbaar. Ik hoor nu roepen: Al-Qaeda! De vergelijking had ik nog niet gemaakt! Ik heb een andere: Che Guevara! Men moet maar eens kijken naar de baardlijn en de oogopslag.

Even terug naar het artikel. Daarin viel mij op dat ook Coby Ensink aan het woord werd gelaten, wel in een apart klein kader, over de gemeentelijke mogelijkheden die de Hinderwet biedt. Dat zij er ook in voor kwam, was dat voor het evenwicht in Zuidoost-Drenthe? Ik begrijp dat ze jou niet hebben gevraagd of dat moest, dus laten we dit maar mooi laten zitten.

Jij werd overigens fractievoorzitter toen Gezienes wethouder werd, dat was in 1995. Heel snel daarna kregen we de bestuurscrisis, waardoor op Gezienes na het hele college aftrad. Jij moest toen als nog een heel frisse fractievoorzitter het voortouw nemen bij het vormen van een nieuw college. Wat een moeilijke, maar ook spannende en enerverende tijd was dat! Onder meer op Goede Vrijdag in 1996 zaten wij als fractievoorzitters en hun plaatsvervaarders allemaal in De Badde in Nieuw-Weerdinge te onderhandelen met een patatje aan de overkant.

Omdat ik ook fractievoorzitter was geworden en de ChristenUnie in de coalitie was vertegenwoordigd, heb ik jou meermaals meegemaakt tijdens de voorbesprekingen van belangrijke raadsvergaderingen. Die waren altijd zeer plezierig. We deden dat trouwens zo weinig mogelijk, want na de crisis waren we allemaal te bang te worden beticht van gekonkel, al vind ik dat goed overleg die naam zeker niet mag hebben.

Een gebeurtenis die ik hier even naar voren wil halen, is onze reis naar Palestina, naar de stad Qalqiliya. Helaas werden wij aldaar geen kamermaatjes, zoals we tevoren hadden afgesproken. De toenmalige burgemeester van Qalqiliya had een andere logeering in gedachten. Jij, Jenne, moest met Lucas Klamer van GroenLinks bij een ambtenaar op een kamer op een matrasje op de grond slapen, terwijl ik als simpel klein fractievoorzittertje met Jaap de Groote van het CDA bij een rijke winkelier annex hoofd van de gemeentelijke buitendienst op een eigen slaapverdieping met heerlijk zachte bedden, een keurige badkamer en dito toilet mocht vertoeven! Voordat u bij de volgende dia denkt aan WK Voetbal met allerlei verkeerde gebeurtenissen, zeg ik maar meteen dat het gaat om nachtzwemmen in Qalqiliya. Het is misschien wel verstandig er iets van de achtergrond bij te vertellen. We hadden een gruwelijke reis achter de

rug, we waren 's morgens om kwart voor vijf hier vertrokken < Jenne kon mij haast niet wakker krijgen en heeft wel zes keer de bel ingedrukt, maar ik bleek in het achterhuis te zijn waar ik de bel niet hoorde > en we kwamen 's avond tegen etenstijd aan. Het was er bloedheet, bijna 40°. Eerst werden we uitgebreid ontvangen in de tuin van de burgemeester, daarna hebben we ergens op een mooie plek in het donker met verlichting eromheen gegeten met een aantal hoogwaardigheidsbekleders van de stad en ten slotte, het was al bijna twaalf uur, werd voorgesteld te gaan zwemmen. Daar waren wij wel voor te porren, alleen stonden onze koffers met onze zwembroeken ergens op een centraal punt. Dus de vraag was: hoe komen we aan een zwembroek? We werden naar een kleedhok geleid, daar lag een hele hoop zwembroeken en ons werd gezegd: zoek er maar een uit! Wij graaiden in die berg en probeerden er de schoonste uit te vissen, maar er was er niet één die helemaal zuiver was! We hebben toch maar een zwembroek aangetrokken < gelukkig zat er een heleboel chloor in het zwembad > en toen hebben we een half uurtje aan nachtzwemmen gedaan. Het was een ervaring op zich. Een dag later gingen we trouwens weer, overdag als we een paar uurtjes pauze hadden op het heetst van de dag, en toen hadden we gelukkig onze eigen zwembroeken. Dus de dag erna weer samen in het zwembad. De schitterende benen die op de dia te zien zijn, zijn vermoedelijk van Jos van Hees, voormalig D66-raadslid. Overigens was het een manenzwembad; vrouwen mochten er niet zwemmen, althans niet als wij daar waren.

We hadden een vrij hectisch programma, helemaal door de Palestijnse autoriteiten opgezet. We waren er trouwens op kosten van de VNG namens de VNG Internationaal. Alleen de vrijdag en de zaterdag waren voor wat meer ontspannen dingen gereserveerd, hoewel we op vrijdag ook nog een bezoek hebben gebracht aan een soort ambassade in Tel Aviv. We zijn eveneens naar de historische havenstad Akko geweest, alwaar we uitgebreid vis hebben gegeten, die achteraf niet helemaal goed is gevallen. Ik meen dat Jenne en ik de enigen waren die toen niet ziek werden, want wij hadden alle twee wat anders gegeten, namelijk St. Petrus vis. Alle anderen waren begerig en namen een vismenu compleet en zij zijn allemaal ziek geworden. Het was zelfs zo erg dat burgemeester Van der Velden terug in Nederland onmiddellijk in het ziekenhuis werd opgenomen. Hij had er nog allerlei andere toestanden bij, dus het was heel zorgelijk op dat moment. Verder was het wel erg leuk in Akko. Toen al openbaarde zich de aankomend wethouder Jenne Holman, want Jenne

overzag alles. Op een volgende dia staat hij als Julius Cesar aan de zee en ziet dat het goed is! Alhoewel, een beetje onderhoud kan geen kwaad, zie ik.

Na de verkiezingen in 2002 kwamen er voor jou, Jenne, een aantal spannende weken; daar heb je mij weleens wat over verteld, maar daar ga ik hier nu niet over uitweiden. Toen ben je tot jouw genoeg en geluk wethouder geworden. Ik denk dat dit ook terecht was, want je had je fractie mooi en goed geleid door alle woelige baren. Het is toch goed ook eens de andere kant van de bestuurstafel te zien en het werk daar op te pakken. Ik ben jou toen wat uit het oog verloren, opgaande in je uitvoerende werk, en omdat het duale bestel zijn intrede deed. Ik denk dat jij acht heel boeiende jaren aan die andere kant van de tafel hebt doorgebracht. Voor zover ik het kan beoordelen, heb je stinkend je best gedaan. De burgemeester heeft daar heel goede dingen over gezegd die ik niet hoeft te herhalen.

Je hebt ook je *ups* en *downs* gekend qua gezondheid; je hebt een moeilijke periode achter de rug. Nu ben je menselijkerwijs gesproken gelukkig weer tiptop en is dit een goed moment om andere dingen te gaan doen, bijvoorbeeld zitten onder de olijfbom (dia). Zo ziet u Jenne ook eens in een andere *outfit*, met een petje; ik heb hem die week bijna alleen met een petje gezien. Het was er heel heet en ons was aangeraden een hoofddeksel te dragen, en Jenne deed dat meestal op de Joop Zoetemelk-manier: met het bandje aan de voorkant; op de dia toevallig niet. Ik denk dat het goed is, Jenne, dat jij dat samen met Pietertje gaat doen, want jullie hebben al die jaren, ook waarin je huisman was, vanwege het werk elkaar nauwelijks gezien. Het is goed de draad nu op te pakken en samen mooie dingen te gaan ondernemen, ook met jullie kinderen en kleinkind. Met de volgende dia kom ik bij Gezienes. Toen ik deze dia zeg dacht ik trouwens: wat zien die jongens er daar nog lekker nuchter uit! Het lijkt alsof Gezienes nét onder de douche vandaan komt.

Van zwerfafvalburgemeester, Jenne, naar onderkoning Gezienes. Vergeef mij deze titels, ik heb ze ontleend aan de mediaberichtgeving over jullie beiden. Ik heb wat af gegoogeld en gelezen om wat dingen op te snorren!

Gezienes, van jou vond ik op internet eigenlijk geen naamgenoot. Ik heb een 30-tal pagina's doorgelopen, dus een paar 100 items doorgenomen, en telkens ging het over jou. Dat heeft, denk ik, vooral te maken met de spelling van je voornaam, die afwijkt van veel Drentse naamgenoten, maar ik begrijp nu dat jouw naam zowel als Gezienus en als Gezienes wordt geschreven.

Hoe dan ook, pagina na pagina is gevuld met dingen die jij allemaal deed en doet. Zelfs de eerste 20 pagina's op Google zijn gevuld met acties van recente datum, niet ouder dan een jaar. Dat is ongekend. Ik heb overigens een tip voor je: je staat nu op 'Linkedin'. Ik weet niet wie dat voor je heeft geregeld of dat je het zelf hebt gedaan, maar er staat een fout in; die moet je even herstellen, want het is niet zo'n lekkere binnenkomer. De fout is niet ernstig, maar ik raad je aan die toch even te herstellen.

Gezienes, ik ken jou al van vóór mijn toetreden tot de raad, niet persoonlijk, maar uit de krant. Ik las al graag het *Nieuwsblad van het Noorden* in de tijd dat ik in Emmen kwam wonen. Heel vaak stond er iets in over jou. Ik vond dat altijd interessant. Volgens mij had je in die tijd ook al aardig wat invloed op het college, zeker toen je fractievoorzitter werd. Het was nog de tijd van het monisme, dus dat kon toen ook wat gemakkelijker, maar desalniettemin was het heel duidelijk.

Mijn echt eerste inhoudelijk gesprek met jou, Gezienes, was toen ik Aad van Hoffen een keer verving in de toenmalige commissie Abba: algemene bestuurs- en beleidsaangelegenheden. Raadsleden van nu: we hadden toen nog zes commissies, een jaar zelfs zeven! Ik moet zeggen dat ik dat best spannend vond, want jij zat links van de voorzitter en ik rechts. Je knikte even vriendelijk naar mij voordat de vergadering begon, je had een camelbruin jasje aan en je droeg toen je bril ook al zoals nu, met zo'n touwtje. Het was voor mij een griezelige situatie, omdat om mij heen uitsluitend politieke mastodonten zaten. Jij, Harm Brummel, Willemien Dirks, Herman Lübbers –bij wijze van spreken 100 jaar raadservaring bij elkaar, mensen die hun sporen al ruimschoots verdiend hadden, en ik zat daar net. We hadden het toen over zaken waarop kon worden bezuinigd, ook toen al, en ik merkte tot mijn plezier dat jij mij volledig serieus nam. Dat vond ik eigenlijk best bijzonder. We hadden ook nog even een gesprekje na de commissievergadering, waarin bleek dat jij een zomerkamp begeleidde van voetbaljeugd. Dat kwam op mij gigantisch positief over en ik dacht: die man is voorzitter van de grootste fractie in de raad, zit in het college van bestuur van de Hogeschool en is ook nog bezig met pupilenvoetbal of net daarboven. Ik vond dat fantastisch. Dat heeft jou, Gezienes, altijd gekenmerkt. Je had en hebt heel veel invloed en je staat in hoog aanzien bij veel mensen, maar je bent altijd bezig gebleven met gewone dingen. Je hebt je altijd geïnteresseerd voor de dingen van de ge-

wone mens, naast al dat bestuurlijke en representatieve.

Bij de herdenking van de bevrijding van Emmen hoorde ik van een van de omstanders weer eens een getuigenis. Jij had mensen die dat kunnen gevraagd en aangespoord voor de minima belangeloos de belastingaangifte te verzorgen. Het minimabeleid, ja het hele sociale beleid zat bij jou op de goede plek. Op straat willen mensen weleens gemakkelijk oordelen, zo van: die Evenhuis, echt zo'n man van de mooie praatjes, maar doen, ho maar! Ik heb dat ook tijdens de verkiezingscampagne gemerkt. Maar ik kan die mensen melden dat er niets van klopt. Helemaal waar is dit trouwens niet, want je kunt wel mooi spreken en redeneren. Je bent beroemd en berucht vanwege je cirkelredeningen, en dan toch niets zeggen omdat je dat niet wilt. En meestal kom je er ook mee weg! Jan Willem Horstman heeft weleens tegen mij gezegd: hoe kán dat toch, hij komt er weer mee weg! Zo pareer je lastige vragen waarover je eigenlijk nog geen open kaart wilt of kunt spelen. Dat is ook een kunst; het is dan aan de raadsleden om er doorheen te prikken en er juist wél op door te gaan. Jouw handigheid, doorzettingsvermogen, bestuurskracht en je inzet op heel veel terreinen hebben jou het gezag bezorgd zodat je 'de onderkoning van Emmen' wordt genoemd. Ik heb hier nog enkele dia's van wat recenter datum die daarvan getuigen.

Je zette je in voor de economie, slechts één van de vele voorbeelden. Ik wijs op het convenant voor het bedrijvservicecentrum, weer een geweldige sprong voorwaarts op economisch gebied. Je zette je in voor de sport, waarvan een van de dia's getuigt. Daarop te zien is dat je een superenthousiaste mountainbiker die Europees kampioen was geworden in de bloemen zet en voorziet van een mooi aandenken. Ook voor onderwijs zette je je in, maar er zijn nog veel meer zaken waarvoor je dat hebt gedaan. En *last but not least*: je inzet voor jouw partij. Op een van de dia's sta je als lijsttrekker, vier jaar geleden. Het was het *Dagblad van het Noorden* dat zeepkistentoespraken organiseerde. Jij nam je twee minuten om met vuur en verve standpunten van de PvdA op het Marktplaatsplein voor het voetlicht te brengen.

Zo kom ik vanzelf bij de PvdA uit, waarover ik niets ga zeggen. Ik neem aan dat dit zo dadelijk, door de oud-nestor, zal worden gedaan, Bouke Arends.

Jenne en Gezienes, bedankt!" (Applaus)

De heer Huttinga: "De griffier wijst me erop dat ik de cadeaus vergeet: twee langnekken uit de dierentuin als aandenken aan jullie geweldige

bijdrage aan niet alleen maar het Atalanta-besluit, maar ook als dank voor het feit dat jullie voor heel veel zaken jullie nek hebben uitgestoken ten behoeve van de gemeente en onze burgers. Jullie hebben er altijd voor gestáán, sterk en stevig op jullie benen altijd voorwaarts."

(De heer Huttinga overhandigt het geschenk aan de heren Evenhuis en Holman). (Applaus)

Wethouder Arends spreekt hierna namens de PvdA en wellicht ook wel namens de vorige raad als nestor uit die tijd als volgt:

"Nestoren zijn tegenwoordig jong! Ik was tot mijn 43ste nestor, de nieuwe nestor is 46.

Gezienes en Jenne, Ede Staal zong ooit:

'Ik wait der is 'n tied van komen

En ook een tied van goan

En alles wat doar tussen ligt

Ja, dat is mien bestoan.

En tussen komen en gaan ligt in jullie geval 24 jaar. Dat maakt maal twee bijna een halve eeuw. In die bijna 50 jaar ligt heel wat van jullie bestaan.

Ik had een heel mooie speech voorbereid, maar tja, als je de derde bent in de rij is er al wel wat gezegd. Maar goed, ik doe de verdiepingsslag en zal iets korter zijn!

In 1986 kwamen jullie groen en onervaren de gemeenteraad binnen. Ik kan mij dat nog herinneren, omdat ik ook was verkozen, maar vanwege staatskundige redenen nog even in de wachtkamer moest plaatsnemen. Ook herinner ik mij hoe jullie er toen uit zagen. Ik heb daar geen beelden van, maar ik kan wel zeggen: Gezienes iets atletischer en met een volle haardos – Jenne iets gezetter en met een baardje en een snor. Wat ik niet meer exact weet, is wat jullie dracht was op het moment van jullie installatie, maar het zou mij niet verbazen als jullie in trui je opwachting hebben gemaakt. Dat was toen namelijk de vanzelfsprekende dracht binnen de PvdA. Daar is in de afgelopen 24 jaar wel iets aan veranderd. In 1986 behaalde de Partij van de Arbeid een grote verkiezingszege: 22 van de 37 zetels. Kom er nog maar eens om! Als ik het mij goed herinner, stond Gezienes op plaats 16 en Jenne op 13."

De heer Evenhuis corrigeert dat hij op plaats 13 stond!

Wethouder Arends vervolgt:

"Goed, Gezienes, op plaats 13 dus. Je werd na de formatie, die toen overigens nog gewoon

‘onderhandelingen’ heette, direct fractievoorzitter. Als ik het goed heb, stond Jenne op plaats 11. Hij werd al snel de bekwame woordvoerder voor milieu.

De PvdA verloor bij de verkiezingen van 1990 7 zetels en kwam in de raad terug met 15 zetels.

Gezienes werd wederom fractievoorzitter en Jenne werd coördinator van een fractiecommissie. Weer vier jaar later ging de PvdA met een verlies van 3 zetels terug naar 12. Gezienes werd weer fractievoorzitter en Jenne werd lid van het almachtige fractiebureau van de partij. Waar de carrière van Jenne een stijgende lijn liet zien, bleef die van Gezienes stabiel. In 1995 echter werd Gezienes tussentijds wethouder voor onderwijs, economische zaken en sport. Parallel aan die carrièresprong steeg ook de ster van Jenne, want hij werd fractievoorzitter.

De periode daarna, tot aan de verkiezingen van 1997, was wellicht de roerigste in de geschiedenis van de gemeenteraad na de Tweede Wereldoorlog: een college trad in z'n geheel af en er moest een nieuw college worden gevormd. De interne verhoudingen binnen de PvdA stonden strak van de spanning. Als afdelingsvoorzitter en als raadslid herinner ik mij dat nog terdege.

Jenne hield de fractie bijeen, al waren er incidenteel wel scherven te bespeuren, maar dat is blijkbaar een goede gewoonte in de PvdA-fractie geworden. Gezienes wist met succes het herstel van vertrouwen binnen de gemeenteraad te bewerkstelligen.

In 1998 < de PvdA behaalde 11 zetels > prolongeerde zowel Gezienes als Jenne hun functies, zij het dat Gezienes een andere portefeuille kreeg: financiën, economische zaken en werkgelegenheid. Een heel mooie portefeuille!

Bij de verkiezingen in 2002 stabiliseerde de PvdA haar zetelaantal op 11. Na een roerige formatieperiode werden Gezienes en Jenne beiden wethouder, Gezienes met de portefeuille economische zaken, werkgelegenheid en sociale zaken – Jenne als eerste parttime wethouder in de geschiedenis van Emmen met de portefeuille welzijn en vanzelfsprekend milieu.

Na de grote verkiezingswinst van 2006 < dat waren nog eens tijden! > werden Gezienes en Jenne opnieuw wethouder, Gezienes met zijn ‘oude’ portefeuille aangevuld met sport – Jenne met de portefeuille openbare werken, verkeer en vervoer en natuurlijk milieu.

In de afgelopen 24 jaren heb ik beiden veelal van nabij meegemaakt. Beiden mannen met een eigen mening en een eigen *drive*, verschillend qua persoon, uitingen en gedragingen, de één meer

introvert en de andere meer extrovert. Waar Gezienes nadrukkelijk stuurde, koos Jenne vaak in de luwte zijn eigen koers. Beiden hadden ze hun eigen manieren. Hoe verschillend ook in hun aanpak, uiteindelijk kwamen zij veelal toch waar ze wezen wilden. Bij Gezienes lag het accent sterk op werk en ontwikkeling en bij Jenne op milieu en leefomgeving.

Ze hebben samen veel opgetrokken, binnen de PvdA-fractie en de raad als fractievoorzitter en wethouder, als collegeleden binnen het college. Lang niet altijd waren ze het met elkaar eens, maar altijd kwamen ze weer uit bij het gezamenlijke: Emmen en de Partij van de Arbeid – de Partij van de Arbeid en Emmen.

De PvdA mag trots zijn op haar beide kopmannen, de gemeente Emmen mag zich erin verheugen dat zij zich in de afgelopen jaren hebben ingezet voor de ontwikkeling van Emmen. Samen hebben ze in de afgelopen 24 jaar de politiek in Emmen gekleurd en de politieke ontwikkelingen mede bepaald. Waar Emmen nu staat en wat Emmen nu is, is mede door Gezienes en Jenne vormgegeven.

Gezienes en Jenne, dank voor jullie inzet, inspiratie en doorzettingsvermogen. Dank voor wat jullie voor Emmen hebben gedaan en hebben weten te bereiken! Ik zeg dat als PvdA'er en nog meer als inwoner van Emmen.” (Applaus)

De voorzitter wijst erop dat de heer Arends wellicht een kleine stoffelijke waardering vergeet.

Wethouder Arends verontschuldigt zich hiervoor. Hij heeft inderdaad nog een afscheidsge-schenk, een fotoalbum dat wordt gemaakt over de afgelopen periode en wellicht ook van dit afscheid. Dat is nog niet helemaal gereed, dus het fotoalbum wordt een symbolische overhandiging.

(De heer Arends overhandigt de beide afscheid-nemende wethouders het presentje).

De heer Mewe, gemeentesecretaris spreekt als volgt:

“Gezienes en Jenne, twee wethouders van Emmen die tegelijkertijd weggaan, beiden lid van de Partij van de Arbeid en beiden echte Drenten van huis uit, maar voor het overige gaan jullie wel uit elkaar lopen. Gezienes afkomstig van het zand, buiten Emmen – Jenne van het veen, in Emmen. Er zijn veel meer verschillen. Gezienes heeft nooit de portefeuilles openbare werken,

reiniging, milieu, verkeer en vervoer gehad, terwijl Jenne daarin juist heel goed zijn draai kon vinden. En andersom: Jenne heeft nooit de portefeuilles sociale zaken, werkgelegenheid en economische zaken gehad, portefeuilles waarin Gezienes zich juist thuis voelde. Als ik het goed heb, heeft Gezienes economische zaken eigenlijk altijd in portefeuille gehad.

Als er invloed uitgaat van een gemeentebestuurder, moet dat om ons heen zichtbaar zijn in de economische ontwikkeling van Emmen. Dat bracht mij op de vraag: hoe zit het eigenlijk met de invloed van wethouders? Daarover moet je toch iets kunnen zeggen na afronding van een wethouderscarrière! Aan het begin van zo'n carrière leggen wij altijd heel genuanceerd en fijngevoelig uit dat een wethouder in zijn of haar eentje geen formele betekenis heeft, anders dan dat hij of zij verantwoordelijkheid draagt voor wat anderen doen. Een wethouder kan daarop wel worden aangesproken en kan ook weggestuurd worden. Verder mag een wethouder praten < ik kom daar straks op terug >, maar niet beslissen. Een wethouder kan geen brieven schrijven, geen budgetten beheren en beslissingen worden in collegiaal verband genomen, want het collége doet er toe.

Welnu, na zo'n goed bedoelde uitleg aan het begin van een carrière heeft menig wethouder voor zijn hele carrière een trauma. Dat bewijst maar weer eens dat trauma's soms ook een heilzame uitwerking kunnen hebben, tenminste als wethouders daarmee flink blijven worstelen! Als je beziet wat er in de afgelopen jaren op veel terreinen allemaal tot stand is gebracht, ook op de terreinen waarop Gezienes en Jenne actief waren, kun je toch haast niet aannemen dat dit allemaal is gebeurd ondanks hun wethouderschap. Dan moet je toch haast aannemen dat Gezienes en Jenne daarin een rol hebben gespeeld. Het duurzaamheidscentrum zou er niet zijn gekomen zonder de vasthoudendheid van Jenne. Daarmee was hij als fractieleider al begonnen en hij heeft kans gezien op de valreep, na acht jaar wethouderschap, de opening van de Educuhof te verrichten. En zou een bedrijventpark A37 of een businesscentrum Meerdijk er gekomen zijn zonder de visie en het doorzettingskracht van Gezienes, die op een ervaring van 14,5 jaar wethouderschap kan bogen? Hun invloed lieten zij elk op hun eigen wijze gelden. Gezienes ziet netwerken, denk ik, bijna als een dagtaak en weet veel te regelen. Richting medewerkers was bepalend of hij je zag zitten, of hij vertrouwen in je had. Dat liet hij ook merken.

Medewerkers die hij zag zitten, sprak hij rechtstreeks aan. Je zou kunnen zeggen dat hij zijn eigen ondersteuning organiseerde. Hij had de sterke neiging zich weinig van de organisatiestructuur aan te trekken en zich als een vrije vogel te gedragen. Hij zag overal kansen en uitdagingen en hij heeft het politiek correcte spraakgebruik nadrukkelijk beïnvloed: geen 'niet-en' in de teksten, maar positief en ambitieus formuleren. Dus niet 'een tekort', maar 'te verwerven dekking'. Wij zullen in de komende periode met weemoed aan jou, Gezienes, terugdenken als we veel dekking moeten verwerven. Misschien kunnen we dan ook nog wat met jouw theorie van de concentrische cirkels. Zo is het ook niet 'braakliggende grond', maar 'uitgeefbaar industrieterrein'. En ook niet 'leegstand', maar 'te vullen winkelruimte'. Jij kon mensen aan het werk zetten. Medewerkers die dat trof, konden beter niet te vroeg naar bed willen, want jij kon als wethouder tot redelijk laat in de avond weleens telefonisch contact opnemen.

In het directieteam deden we nog een geheel andere ervaring op: als Gezienes een benadering van de directie niet direct zag zitten, dan werd hij altijd erg benieuwd naar wat een andere echte Drent, lid van het DT, daarvan vond. Het pleit voor de synergie en de coherentie van het DT dat hij hiermee geen ondersteuning voor zijn opvattingen creëerde.

Jenne liet zijn invloed eveneens gelden. Ook goed zichtbaar. Hij was regelmatig in het gemeentehuis en liep ook geregeld even een afdeling op om een en ander te bespreken. Goed benaderbaar, authentiek, dicht bij de inwoners en uit hoofde van zijn portefeuille veel directe contacten met mensen en groepen van mensen. Denk aan de erkende overlegpartners, die hij met grote regelmaat bezocht. In al die contacten zegde Jenne gemakkelijk iets toe, en een toezegging, hoe lastig het soms ook voor de eigen organisatie was die waar te maken, schept verplichtingen. Zowel het college als de ambtelijke medewerkers ondervonden het dwingende karakter daarvan.

Jenne was ook een wethouder die zijn rug recht kon houden in moeilijke omstandigheden. In het traject van de verzelfstandiging van de reiniging heb ik dat zelf van dichtbij kunnen meemaken. Inmiddels kunnen we zeggen dat AREA een gezond, efficiënt functionerend overheidsgedomineerd zelfstandig reinigingsbedrijf is. Ook Jenne verrijkte overigens het bestuurlijk taalgebruik, bijvoorbeeld met de aanleg van zijn Ovonde in Klazienaveen. En een afvalrace bete-

kende heel wat anders dan de meesten denken; het is namelijk een race waarbij je zittend of staand in een afvalbak wordt voortgeduwd. Jenne weet dat uit ervaring! En Jenne plantte ook geen bomen, maar hij pootte ze! Misschien heeft dat iets te maken met het compenseren van kap.

Praten kunnen ze allebei als de besten. Beiden hadden er moeite mee om zich aan een zekere begrenzing van hun spreektijd te houden. Gezienes kon in de raad ook niet altijd wachten tot de voorzitter hem het woord gaf, maar zijn verhaal werd gehoord. Toch heb ik me weleens verbaasd. Als Gezienes eenmaal op gang was, waren onderwerp, gezegde, lijdende of bedrijvende vorm, lijdend voorwerp, tussenzin, bijzin en hoofdzin niet altijd meer helder te onderscheiden. Volgens mij wist hij dat ook en hanteerde hij dit bewust om zijn verhalen een geheel eigen cadans en gedrevenheid te geven, met effect! Voor Jenne werd voor bepaalde gelegenheden weleens een speech geschreven. Hij kon de betrokken medewerkers dan onder spanning zetten, want als hij eenmaal voor een groep stond of zat, keek hij niet meer op het papier en ging gewoon zeggen wat hem op dat moment te binnen schoot of passend leek. En dat wilde weleens heel wat anders zijn dan tevoren was bedacht!

Gezienes en Jenne, er is over jullie al heleboel te berde gebracht, dus ik dacht: ik kijk ook maar eens even in de omgeving van jullie! Dat bracht mij tot de vraag: wat gaan jullie nu missen? Ik denk: een organisatie die de uitdaging van de toekomst aan wil, een organisatie die een verbinding wil leggen op vele fronten, intern in de vorm van samenwerking over grenzen heen en extern in samenhang en transparant. Ambtenaren maken weliswaar deel uit van afdelingen en directies, maar zij hebben in hun werk vaak een nauwere relatie met mensen in hun netwerk dat met eenzelfde onderwerp bezig is, binnen of buiten de eigen organisatie. Werken via netwerken gaat over afdelingen en diensten heen en vereist een andere manier van werken en van aansturen. Verbindingen, contacten, kennis- en informatie-uitwisseling worden steeds belangrijker en bepalender en de dynamiek van de samenleving, die vertrouwd is met kennisdeling en die informatie als een collectief goed ziet, raakt ook de overheid. Het is niet de vraag of Web 2.0 iets voor de overheid kan of moet betekenen, want het is geen kwestie van kiezen, het overkómt je, en anders gebeurt het zonder je. Web 2.0 gaat veel verder dan digitale dienstverlening. Internet is voor een groot deel van de bevolking een plat-

form geworden voor diensten, ook van de overheid, natuurlijk, maar ook steeds meer voor sociale contacten, uitwisseling, verbinding en samenwerking. Web 2.0 is het sociale en interactieve web. Veel ambtenaren en een aantal bestuurders van onze organisatie zijn inmiddels terug te vinden via 'Linkedin'. Gezienes, je hebt het ontdekt, want je bent daar gesignaleerd! Twitteren gebeurt ook door bestuurders. Via dat getwitter lees je zelfs in de krant dat Emmen archaisch is wat zijn automatisering betreft. En wij maar denken dat we goed scoorden en dat we qua website en digitale dienstverlening bij de eerste tien in Nederland hoorden. We dachten: ach, die allernieuwste communicatietoepassingen moeten we niet direct breed voor de ambtelijke organisatie aanschaffen! Kennelijk fout gedacht. De organisatie moet openstaan voor de nieuwste ontwikkelingen, zij moet die niet afwachten maar vóór op de golf zitten en daarin zelf investeren. Dus: zelf netwerken als ambtenaren 2.0 via Web 2.0, verbinding leggen, transparant zijn, meediscussiëren, twitteren. Dat gaat niet ten koste van het werk, dat is het werk. Zo zie je maar: jullie beiden zijn nog niet weg of jullie kennen al bijna de organisatie niet meer. Zó snel gaan de ontwikkelingen, zó dynamisch is de gemeente. Natuurlijk, ik overdrijf, doch slechts een klein beetje. We gaan ongetwijfeld verder in deze richting en sneller dan menigeen nu kan bedenken. Het is het logische vervolg op wat we nu al ontwikkeld hebben. We zullen een organisatie hebben die thematisch is georganiseerd en die niet langer in kokers en met taken werkt. Een modern kantoor, gemodelleerd volgens informatiedenken, ontworpen op basis van uit te voeren activiteiten als ontmoeten, communiceren, concentreren, verbinden, overal kunnen werken, regie bij het individu, ook als het gaat om z'n eigen opleiding en carrièreverloop. Dit gaan jullie, Gezienes en Jenne, dus allemaal missen, enerzijds omdat jullie die dynamiek in onze organisatie aan den lijve hebben ervaren en ons nu gaat verlaten, anderzijds omdat die ontwikkelingen nog onderhanden zijn, maar zich razendsnel voltrekken en jullie daar dan niet meer bij zullen zijn. Jullie kunnen echter met trots terugblikken op de achter jullie liggende periode. Daarbij mogen jullie in gedachten houden dat achter een zichtbare bestuurder dikwijls een onzichtbaar team staat, althans zolang we dat Web 2.0 nog niet hebben, een team dat met grote toewijding de opdrachten uitvoert die het eerst zelf heeft uitgelokt. Met andere woorden: sa-

menwerking was ook in jullie bestuurlijke periode een sleutelwoord.

Welnu, Gezienes gaat nu eerst zijn schuurtje verven en gaat er daarna met de caravan op uit – Jenne weet het nog niet precies, laat de dingen eerst maar eens op zich afkomen en zoekt daarna iets wat van zijn gading is. Wat wél vrij zeker is dat zij elkaar weer treffen, althans als de aswolk het toelaat, in Zuid-Afrika bij het Wereldkampioenschap Voetbal. Ik hoop dat jullie ons dan twitteren over jullie dagelijkse bevindingen aldaar.

Ik ga afronden. Er valt natuurlijk nog veel meer te vertellen, maar je moet ook hierbij grenzen in acht nemen.

Al eerder heb ik eens gezegd: wil je een goed bestuurder zijn, dan heb je een aantal goede en slechte eigenschappen nodig. Ergens worden slechte eigenschappen eigenlijk weer goede, want je hebt ze nodig om een goed bestuurder te zijn. Daarom heb ik bij mijn terugblik op de afgelopen jaren volstaan met het belichten van alle goede eigenschappen.

Jullie beiden, heel veel dank, voor de collegialiteit die het vorige college zo sterk maakte, dank ook voor jullie enthousiasmerende en soms ook zeer kritische betrokkenheid bij de gemeente, bij haar inwoners, bij haar organisatie. Dank eveneens voor de samenwerking. Doe dank spreek ik natuurlijk ook uit namens alle medewerkers die door jullie zijn geïnspireerd tot het behalen van gewenste resultaten met een goede kwaliteit. Ten slotte aan mij de eer een cadeautje van de gemeente, het bestuur en de organisatie, mee te geven. Jullie zijn bestuurders, wars van strakke kaders en beperkingen, je eigen voorkeur graag volgend en de grenzen opzoekend. Daarom een cadeautje dat jullie geheel naar eigen inzicht kunnen besteden, opgedeeld in zodanige coupures dat jullie ook de omvang van de besteding naar believen kunnen variëren, vanzelfsprekend binnen tevoren vastgestelde marges, waarmee bestuurders die ervaring hebben met een gemeenteraad leren omgaan. Daarnaast geef ik jullie dat wat standaard aan mensen die ik toespreek ter gelegenheid van hun vertrek uit de organisatie de kop en schotel van de gemeente Emmen mee. Vanmiddag heb ik tijdens de receptie gezien dat mensen dit kennelijk zo'n leuk cadeautje vinden dat ik dacht: dat geven we ook aan Gezienes en Jenne. Even heb ik nog gedacht: zal ik het maar niet doen?, maar ik laat mij daarvoor niet weerhouden. Jullie maken er maar een gemeenteservies van!

Het ga jullie goed!"

(De heer Mewe overhandigt de cadeautjes aan de afscheidnemende wethouders). (Applaus)

De heer Holman spreekt als volgt:

“Laat ik beginnen met allen die in onze richting geweldig mooie woorden hebben gesproken hartelijk bedanken.

Ik heb zelf iets op papier gezet, maar gemeentesecretaris Mewe zei daarstraks al dat dit meestal niet helpt, want dat ik, als ik eenmaal bezig ben, toch andere dingen zeg dan op het papier staan. Dat zou vanavond ook best eens zo kunnen zijn. Toen ik twee bladzijden vol had bij mijn voorbereiding van een speech keek ik er nog eens naar en dacht: nee, dat moet ik niet doen! Ik heb dus maar een paar punten opgeschreven waarvan ik denk er nog iets over te moeten zeggen.

Reeds gememoreerd is dat als er al veel sprekers zijn geweest, er al een heleboel zaken aan de orde zijn gekomen waarover ik naar mijn gevoel ook iets zou moeten zeggen. Ten aanzien van een aantal zal ik dat zeker niet doen, om niet in herhaling te vervallen. Van een aantal andere zal ik wél iets zeggen, omdat ik daar misschien dan toch nét wat anders tegenaan heb gekeken.

24 jaar in het gemeentebestuur van Emmen is een heel lange tijd. Als mensen toen ik in 1986 in de raad kwam tegen mij hadden gezegd dat ik er in 2010 mee zou ophouden, had ik ze waarschijnlijk voor gek verklaard, maar het is wel gelukt. En ik kan zeggen dat ik er geen dag spijt van heb gehad dat ik voor deze prachtige gemeente dit werk te mogen doen. Ik heb dat niet alleen maar gedaan voor mijn eigen ik, maar ook om voor de gemeenschap iets te betekenen. Dat heb ik met veel plezier gedaan.

Ik hoef niet meer aan te geven dat ik 16 jaar raadslid ben geweest en 8 jaar wethouder, trouwens met twee prachtige portefeuilles. De eerste vier jaar was dat met de portefeuille welzijn, een periode die trouwens niet zo prachtig begon, omdat de Opmaat failliet ging. Dat was een heel vervelende periode. Mij was gezegd: als je wethouder bent mag je vijf weken vakantie nemen, dus ik dacht: dat wordt een feest! Ik heb er toen echter nog niet één gehad, want er is in die periode heel veel gebeurd. Dan zie je hoe je met elkaar kunt samenwerken. Helaas moesten directeurs worden teruggehaald uit Frankrijk en Italië om de zaak samen met ons weer op de rails te zetten. In die periode heb ik Arjen goed leren kennen als iemand die heel veel ondersteuning geeft. Ik heb ook goede gesprekken met hem kunnen voeren. Omdat ik op dat moment de

enige wethouder in het gemeentehuis was, moest ik het met anderen klaren en dat is volgens mij op een goede manier gebeurd. Achteraf denk ik dat de beslissing de zaak failliet te laten gaan een goede is geweest, want er staat nu een goede welzijnsorganisatie in het Emmense die zich zelfs verder gaat uitbreiden.

Bij dit soort gelegenheid wordt er meestal even gesproken over hoogtepunten en dieptepunten. Ik wil dat eigenlijk maar niet doen en het veel meer hebben over zaken die mij bezig hebben gehouden en geraakt hebben.

Wat mij in elk geval bezig heeft gehouden in de hele periode van 24 jaar, is de gemeente Emmen zich gigantisch heeft opgewerkt, ook landelijk gezien. Ik heb in die tijd trouwens vier burgemeesters meegemaakt; dat zegt ook al wat. De laatste burgemeester is hier volgens mij in die periode het langst. In elk geval is er erg veel gebeurd in al die jaren. We hebben geprobeerd Emmen op de kaart te zetten. We zijn begonnen met 'Emmen op eigen kracht', een prachtige term, alleen had ik later weleens de indruk dat dit in 'Den Haag' wat verkeerd werd opgevat, zo van, hartstikke fijn, dan hoeven wij niets meer te doen! Volgens mij heeft ons dat niet opgeleverd wat ooit de bedoeling was. Later hebben we dan ook besloten maar eens een ander slogan te gebruiken: 'Stad van dorpen'. Er is later zelfs nog een partij geweest die deze heeft gebruikt, maar ook die slogan heeft niet zo veel opgebracht, in elk geval niet voor die partij. Ik denk dat 'Emmen stad van dorpen' op een bepaald moment wel heeft gemaakt dat ik, als we het hadden over Emmen, als inwoner van een buitendorp Emmen gewoon 'dorp Emmen' noem. Dat heeft positieve effecten gehad voor Emmen zelf. Tegenwoordig gebruiken we 'eMMen Maakt Meer Mogelijk'. Sommigen denken dat dit ook wel anders vertaald kan worden, maar ik denk dat dit nog steeds een goede leuze is, want dan kijk je ook naar: hoe doe je dat dan? Dat hebben we op veel manieren naar buiten laten zien. Kijk maar eens naar wat Emmen Revisited heeft gebracht. De hele Emmen Revisited-methode wordt landelijk door anderen opgepakt en wordt nu hiér uitgerold over de gehele gemeente. Gebleken is dat deze methode een heel goede manier is om met je burgers om te gaan. Ook het fenomeen 'overlegpartner' is hier al vele jaren een gegeven. Ik heb zelf in de afgelopen vier jaar mogen ervaren dat het overleg met de overlegpartners een heel goede zaak is. Je staat zo dicht bij de burgers en in elk geval bij de besturen als tussenpersoon tussen bestuur en burger. Het heeft

ons, denk ik, geen windeieren gelegd, alhoewel dit niet altijd overal te zien was na de herindelings en nadat Emmen 100.000plus-gemeente werd en onderdeel ging uitmaken van het grote-stedenbeleid.

Als je ziet wat er in 24 jaar in Emmen is verbeterd en veranderd, moet je vaststellen dat dit ontzettend veel is. Ik kan mij voorstellen dat mensen die zich de laatste acht of vier jaar hebben geïnteresseerd voor de politiek nu heel anders tegen Emmen aan kijken dan ik, maar als ik het vergelijk met 24 jaar geleden, is Emmen inmiddels een stad in Nederland geworden die bekendheid heeft. Daar hebben we met elkaar voor gezorgd door naar buiten toe zoveel mogelijk aan te geven wat er in het Emmense allemaal gebeurde. Waar ik altijd weer versteld van sta, is dat mensen van buiten heel veel waardering hebben voor wat hier allemaal speelt en gebeurt en dat de Emmenaren zelf daar heel anders tegenaan kijken. Ik heb overwogen het niet te zeggen, maar ik doe het toch: ik denk dat wij trots op Emmen moeten zijn. Dat past misschien niet helemaal in de tijd, maar ik kon zo gauw geen ander woord vinden. In elk geval vind ik dat de Emmenaren veel trotser op hun gemeente zouden moeten zijn, omdat hier verschrikkelijk veel goede dingen gebeuren. Ik was eens in het kader van het mondiaal beleid in een plaats in Duitsland, vlak tegen de Poolse grens; dat was nog in de periode dat ik welzijn in mijn portefeuille had. Daar trof ik een meisje uit Haarlem dat daar voor mensen die terugkwamen uit Rusland iets had opgezet om deze mensen al spelende te leren hoe zij met kleine kindertjes moesten omgaan, aangezien dat in het Westen blijkbaar toch anders gaat dan in het Oosten. Dan verwacht je niet dat die methode ontwikkeld schijnt te zijn bij Opmaat in Emmen. Als je dat ziet, schrik je ervan dat men in Nederland niet anders weet dan dat die methode in Haarlem is ontwikkeld, terwijl dat hier was, bij Opmaat. Het is naar mijn mening nog een tekortkoming dat we in deze gemeente nog te bescheiden zijn. We zouden eigenlijk veel meer naar buiten moeten treden met allerlei zaken die hier ontwikkeld worden. Als je ze op een rij zou zetten, dan zou je kunnen aangeven dat er in Nederland heel veel zaken spelen die vanuit het Emmense komen. Daar zouden we veel trotser op moeten zijn. Natuurlijk heb ik ook dingen meegemaakt die tot een verbetering hebben geleid. Over Opmaat heb ik het al gehad. Verder heb ik het gevoel dat we met AREA een goede zet hebben gedaan door samen met Hoogeveen en Coevorden de reini-

ging op afstand te zetten. Ik denk dat het prima lukt en het zou over een aantal jaren weleens zo kunnen zijn dat AREA zich verder uitbreidt in Drenthe. Volgens mij zou dat een heel goede zaak zijn.

Iets wat mij geraakt heeft, is het verlies van veel mensen. Ik noem Lies van Urk, die op een tragische manier in dit huis kwam te overlijden; ik heb zelf meegemaakt dat zij in een fractievergadering onwel werd, van hieruit het ziekenhuis inging gegaan en daar helaas niet meer is uitgekomen. Ik memoreer voorts Gerrit Wachtmeester, die vrij plotseling kwam te overlijden. Hij begon net aan een mooie periode, maar hij heeft die helaas niet kunnen voortzetten. We hebben verder Aad van Hoffen moeten missen, die op heel bijzondere wijze afscheid van ons heeft genomen. In dezelfde collegeperiode werd ook Paul Koerhuis heel erg ziek en helaas heeft hij ons eveneens moeten verlaten. Ik noem ook Lieuwe Hoekstra, een persoon die mij aansprak, alsook de manier waarop hij werkte. En *last but not least* de zoon van Henk Jumelet, wiens overlijden heel triest was.

Een van de leukere zaken was: de reis naar Palestina, waarover Henk Huttinga het al had. Het is nog wel aardig te vermelden dat we ooit ergens buiten de grenzen van Qalqilia kwamen en vóór een bepaalde tijd terug moesten zijn, omdat we anders niet meer door de blokkade konden. Als je dat toch wilde, moest je in elk geval de goede papieren bij je hebben, maar er bleek er één die zijn pas niet bij zich had. Dat heeft nogal wat teweeggebracht. We hebben een hele omweg moeten maken om op onze plaats van bestemming te komen. Dat was wel even spannend, want als we waren gepakt, hadden we waarschijnlijk wat langer in Palestina moeten blijven!

Vervolgens wil ik iedereen nog eens op het hart drukken dat het Atalanta-project voor de gemeente Emmen van zeer groot belang is, niet alleen voor het dorp Emmen, maar zeker ook voor de buitendorpen. Er wordt weleens gezegd dat in de kern Emmen veel geld wordt gespendeerd en veel minder in de buitendorpen, maar ik denk dat de buitendorpen juist gaan groeien door zaken die van de grond komen via het Atalanta-project. Ik zeg weleens: als je ziet welke werkgelegenheid hier in de komende 5 tot 10 jaar wordt gecreëerd, werk dat voor het grootste deel moet worden gedaan door bouwvakkers, kun je je de vraag stellen: waar wonen die bouwvakkers? Welnu, die wonen niet in het centrum van Emmen, maar allemaal in de buitendorpen. Als hier

geen werk wordt gecreëerd, zullen deze mensen elders werk moeten zoeken. Dan komen zij terecht in Amersfoort, in Groningen en misschien wel in Leeuwarden. Vervolgens zullen zij ook gaan verhuizen. We moeten de mensen juist in de dorpen houden door werk te creëren. Ook daarnaar moet worden gekeken en niet alleen worden gezegd dat er veel geld wordt uitgegeven, want dan wordt ook gedaan om de mensen hier te houden. Daarvoor moet men ook eens aandacht hebben.

Ten slotte wil ik alle medewerkers van de gemeente Emmen hartelijk danken voor de medewerking gedurende de afgelopen 24 jaar en de laatste acht jaren vooral de secretaresses, die heel veel voor ons hebben moeten opvangen en die dat altijd op een goede en plezierige manier hebben gedaan. Zonder hen waren we waarschijnlijk toch wel wat onthand geweest. Ook hartelijk dank aan voormalige en huidige raadsleden voor de samenwerking en natuurlijk ook aan de collega-wethouders in de laatste acht jaar. Wat mij in alle zes raden die ik heb meegemaakt altijd is opgevallen, is dat de omgangsvormen uitstekend waren. Ik doel dan op goede discussies, ook weleens op het scherpst van de snede, maar daarna allemaal weer gezellig aan de borrel, hoewel: de eerste jaren niet, want dat mocht niet van de toenmalige PvdA-wethouder, Anne Pijlman. Gelukkig hebben we dat later kunnen bijstellen, want het wordt er soms toch wat gezelliger door.

Nogmaals, het was voor mij een eer om 24 jaar voor deze gemeente te mogen werken.”
(Applaus)

De heer Evenhuis spreekt ten slotte als volgt: “Ik heb een probleem, want mijn tekst kan weg, dus ik ga het heel anders doen!

Wat ik heel aardig vindt, is dat de jongens van mij hier zitten met hun vriendinnen, vanuit de Randstad. Zij logeren hier drie dagen om ze Emmen te laten zien, een mooie stad. Zij zitten naast de nieuwe voorzitter van de PvdA. Toen wij 14,5 jaar geleden hier geïnstalleerd werden, deden de jongens nog tikkertje op het balkon tijdens de installatie. De tijden zijn dus wel wat veranderd.

Ik keek zojuist de zaal rond en heb vastgesteld dat er vijf of zes mensen zijn die ik niet ken. Voor het overige heb ik vrijwel met iedereen gesproken, maar dat komt ook een dezer dagen vast nog wel. In elk geval ik vind het van belang te weten wie er zit achter de persoon die je spreekt.

Het wethouderschap is echt een mooi vak. En ik denk, Raymond, dat jij in 2034 als wethouder afscheid neemt!

Als je wethouder bent, is het belangrijk dat je bij formaties de pakketten kiest waar je betrokkenheid bij hebt, waar je iets mee hebt. Ik ben in de gelukkige omstandigheid geweest dit altijd zelf mede te hebben kunnen organiseren. Ik bemoeide me ook graag met veel zaken.

De gemeentesecretaris heeft helemaal gelijk waar het gaat over de organisatie, de discussies, de teksten. Het merkwaardige is dat hij en ik kennelijk erg veel op elkaar lijken, althans: dat begreep ik vanavond van de burgemeester. Wij zaten aan weerszijden van de burgemeester in de collegevergaderingen en konden zien hoe de discussie aan de overkant ongeveer verliep.

Als ik naar een bepaalde rij kijk, zie ik allemaal goede ambtenaren. Het is van belang dat je een goede ondersteuning hebt. Het zijn stuk voor stuk mensen van wie ik weet dat zij geen stereotype ambtenaren zijn, maar mensen die dag en nacht betrokken zijn bij hun vak en hun werk. Het is van belang te weten of mensen voor iets willen gáán of niet. Als ambtenaren voor iets gaan, is dat voor een wethouder hartstikke makkelijk. Zij kennen je referentiekader, ze bereiden alles voor, ze gáán ook voor je, en omgekeerd geldt dat natuurlijk ook. Als je in de politiek iets wilt bereiken, moet je mensen enthousiasmeren, positief benaderen. Gerard Veringa heb ik geleerd teksten te schrijven zonder dat op een bladzijde het woord 'niet' voorkwam. In de allereerste vergadering liet ik hem weten: dat flik je me niet, hé! Immers, je gaat voor je stad en voor je werk en je probeert dat uit te stralen. Ik denk dat dit van wezenlijk belang is bij het goed bezig zijn met dingen.

De burgemeester heeft gegoogeld en heeft gezien dat achter mijn naam 'onderwijsadviseur' staat. Karin heeft dat er bij gezet, maar er staat méér, namelijk ook overheid en bedrijfsleven. De relatie daartussen is belangrijk. Of ik ook echt een onderwijsadviseur ben, weet ik niet. Ik kan vertellen dat in juni het eerste blad 'Knooppunt' verschijnt dat gaat over onderwijs. Het is aardig dat ik daarover mee mag denken. Ik ga dat misschien ook doen, maar afspraken daarover moeten nog worden gemaakt. Het gaat er om kansen te creëren. Daar hoef je niet altijd zelf iets te doen, soms komt het gewoon op je af en je probeert dan daarmee op een goede wijze om te gaan.

Mijn betrokkenheid bij onderwerpen is relatief groot en ik vind ook dat iets op een bepaalde

manier moet gebeuren. Dat gaat niet altijd goed; er zijn niet altijd deuren, maar er zijn ook zijdeuren. Ik heb ze in Assen geleerd wat ombuigen is, namelijk ruimtescheppende maatregelen nemen. Men heeft dit in het programma opgenomen, dus ik zou zeggen: Bouke, dat gaat de goede kant op!

Achter mij zit een belangrijk deel van de bestuurslaag: de secretaresses die altijd ondersteuning bieden. En inderdaad, die zal ik missen. Ik moest een klusje doen in Assen en heb toen geprobeerd alles te regelen, maar het was niet nodig: het was allemaal al keurig geregeld. Als de nood aan de man kwam, kon ik een beroep op sommige mensen doen. Bij dezen dan ook dank voor de geboden ondersteuning!

Het is eveneens belangrijk dat je goede communicatieverbindingen hebt. Ik ben op dit moment de trotse eigenaar van twee *blackberrys*: een van de gemeente en een van mijzelf, die het de eerste dag trouwens niet deed. Dat was even wat wennen bij KPN, hè Zwaantje! Ze liep bijna weg! Waar heb ik betrokkenheid bij? Dat is ten eerste bij onderwijs en kansen creëren in dit gebied. Ik hoop ook altijd dat talenten in dit gebied blijven. Jan Willem Horstman herinnert zich vast nog van zijn eerste jaar dat ik daar stevig mee bezig was en een keer een college over economie heb gegeven op de Hogeschool om te proberen de mensen hier te houden. En zoals al duidelijk zal zijn geworden, ben ik bezig de kinderen van mij eveneens hier te krijgen. Hun kinderen zal het zeker lukken hier wat te doen. Kansen creëren gaat mij echt aan het hart en ik denk dat er op een of andere wijze best wel een verbinding met de Hogeschool gaat ontstaan als er voldoende energie en tijd in wordt gestoken.

Van sport is het hart vol. Dat we naar Zuid-Afrika gaan, doen we omdat we in het Wereldkampioenschap Voetbal zeer veel interesse hebben, maar ook in het land zelf. Meer bewegen is van wezenlijk belang, vooral de breedtesport. Het is eveneens van groot belang hoe je met het minima- en het sociaal beleid omgaat. Dat is voortdurend een punt in dit gebied. In het afgelopen jaar hebben we kunnen zien hoe naar aanleiding van de crisis schulden opliepen. Ik ben dan ook blij dat we een meer dan verdubbeling van de schuldhelp hebben gerealiseerd, want de onderkant moet absoluut in de gaten worden gehouden. Werkgelegenheid is uiteraard belangrijk, maar eigenlijk kun je alleen al op het sociale beleid een politieke partij bouwen; Wim Moinat zal dat zeker voor een deel beamen.

Wat het economisch beleid betreft: ik ben bij zeer veel bedrijven op werkbezoek geweest. Dat leverde altijd wat op. Als je niet gaat, krijg je geen vragen en wél als je er heen gaat. Relatiebeheer en netwerken zijn van wezenlijk belang, op allerlei plekken. Netwerken deed ik graag, want ik houd van mensen en ben in hen geïnteresseerd, zowel hoog als laag. Het is belangrijk mensen laagdrempelig tegemoet te treden, en van een politicus, een bestuurder mag je verwachten dat deze middenin de samenleving staat. Autistische bestuurders zijn er genoeg, maar ik kan mij niet voorstellen dat zij goed functioneren. Wie de schoen past trekke hem aan! Ze zitten natuurlijk niet in de gemeenteraad van Emmen!

Het is eveneens van belang hoe tegen de toekomst aan wordt gekeken. Ik doe dat over het algemeen met optimisme.

Ik heb een groot aantal colleges meegemaakt. Het eerste was er het kortst, want helaas sneuvelde dat college in totaliteit. Op zich bevatte het goede mensen, maar het was de verkeerde omgeving op de verkeerde tijd. Toch heb ik er deels goede herinneringen aan, niet aan de crisis op zich, maar wel aan de herstelperiode; het was een pioniersperiode, Emmen 2 zeg ik altijd, want je kon niets verkeerd doen. Er was zo veel gebeurd dat je eigenlijk alles kon doen. Redelijk veel mensen waren de politiek voor een deel zat en wij waren nieuw en konden er voor gaan. Ineke Hoogland, hier eveneens aanwezig, zat ook in dat college. Zij had nooit de ambitie wethouder te worden, maar ze heeft de functie met verve vervuld. De volgende colleges waren ten opzichte van het eerste wat anoniemer, maar er gebeurde veel, vooral in de CDA-fractie.

Wij, Jenne en ik, gaan met veel plezier weg, en dat kan niet elke wethouder zeggen. Het aantal wethouders dat sneuvelt is gigantisch. Ik heb er velen ontmoet, ook goede mensen, dus dit is eigenlijk een levensgevaarlijk beroep. Toch heb ik elders gezien hoe graag mensen op de wethoudersstoel plaatsnemen. Dat is in Assen zo, dat is hier zo. Het zijn er wel honderd die dit willen, al zeggen ze dat niet allemaal, want het zijn politici. Het is belangrijk hiermee op een goede wijze om te gaan. Ik denk dat partners het over het algemeen nóg moeilijker hebben dan de gesneuvelde wethouders zelf. Als je zelf politicus ben, kun je iets doen; als je dat niet bent, is dat soms een probleem, want: mijn man of vrouw werkte immers zo hard, hoe kan dat nu misgaan?

Het laatste college, uiterst collegiaal, heeft onder leiding van de burgemeester ontzettend veel gedaan aan investeringen. Ik denk dat dit het productiefste college is geweest, maar het had ook de wind mee, tot aan september 2008. Er zijn veel besluiten genomen. Degenen die denken dat zij mij het laatste jaar veel vinden bij het googelen, hebben gelijk. Mensen zeiden mij weleens: doe het eens wat rustiger aan!, maar dat heb ik tot aan de laatste dag niet gedaan. Gelukkig hebben we alle besluiten kunnen voorbereiden die we wilden voorbereiden, eindigend in onder andere het bedrijfservicecentrum. Op de laatste dag hebben we nog een sportnota in behandeling gehad, maar Bouke mag die verder zelf behandelen. Ik vind het ook aardig dat we er met MediaMarkt uit zijn gekomen, dat we op de camping Omale aan het werk gaan en dat we de Belastingdienst hier hebben geplaatst. Ik denk dat er zo nog wel wat zaken zijn die met name het laatste jaar zijn gerealiseerd, bijvoorbeeld De Tweeling. Dat dreigde mis te lopen en moest ook nog in het laatste jaar worden voorkomen. Op een gegeven moment hebben we daar actie op gezet. Elke maandagmorgen begonnen we met het bevorderen van de voortgang en wat 18 jaar geduurd had, kon toen in ongeveer anderhalf jaar. Het was een geweldige prestatie van de mensen die hieraan gewerkt hebben. Het móést ook, want er moet wat met de A37, economisch gezien. De economie ontwikkelde zich vroeger langs de rivieren en nu langs de snelwegen. Zo doende komen ook die gronden er uitnodigend bij te liggen. Onze opvolgers kunnen er geweldig mee aan het werk.

Heel veel dank aan allen met wie ik heb samengewerkt en aan mensen die klussen hebben gedaan. Ik heb het allemaal geweldig gevonden. Natuurlijk moet ik ook Zwaantje hartelijk bedanken, want zonder zo'n vrouw wil het helemaal niet!"(Applaus)

Sluiting

De voorzitter dankt de heren Jenne Holman en Gezienes Evenhuis, markante bestuurders gedurende een lang periode. Bij hun afscheid is vanavond stilgestaan. Aanstaande zaterdag volgt er nog een mooie uitzwaai bijeenkomst in het Bruggebouw met allerlei activiteiten. Ook dat is citymarketing die tot het laatst toe door jullie is bepleit en uitgevoerd.

Hij sluit deze buitengewone raadsvergadering met het uitspreken van dank aan Jenne Holman en Gezienes Evenhuis voor hun inzet voor de

gemeente Emmen. Hij is er trots op twee ereburgers erbij te hebben. Naar hij vreest, zal nog weleens een beroep op hun ervaring worden gedaan om het bestuur met mooie klussen bij te staan. Daar zal op gepaste wijze misbruik van worden gemaakt!

Spreker verzoek eenieder naar beneden te gaan om aldaar het afscheid informeel voort te zetten. De vergadering is gesloten (21.35 uur).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2010.

De voorzitter,

De griffier,